

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مسیری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن گهی ها: ۰۲۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۰۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: موسسه مطبوعاتی نشرگستر امروز نوبن
تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترت

یکشنبه ۲ خرداد ۱۴۰۵

۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۷ • ۲۴ می ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۹۳ • صفحه ۸

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۱ • اذان مغرب ۱۹:۳۰ • اذان صبح فردا ۳:۱۱ • طلوع آفتاب ۴:۵۳

www.sharghdaily.com

یاد

پرویز قلیچ‌خانی، چهره افسانه‌ای فوتبال درگذشت

پرویز قلیچ‌خانی، چهره تاریخی فوتبال ایران

و یکی از نامدارترین بازیکنان این رشته، پس از چهار دهه زندگی در خارج از وطن درگذشت. او در آسایشگاهی در حومه پاریس به پایان زندگی و سلام کرد. پرویز قلیچ‌خانی متولد ۱۳۲۴ بود و مدت‌ها با بیماری دست و پنجه نرم می‌کرد. آذر سال قبل بود که مجید تفرشی عکسی از او را در آسایشگاه منتشر کرد و همین عکس سبب شد تا بار دیگر نام و جایگاه و خاطراتش سر زبان‌ها بیفتد. او تنها بازیکن تاریخ فوتبال ایران است که سه بار متوالی قهرمان جام ملت‌های آسیا شده است.

قلیچ‌خانی در زمانه‌ای در چمن سبزه فوتبال یا به میدان بود که نام‌های مطرحی بازی می‌کردند. او در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ در تیم‌های مطرح ایران بازی کرد. اولین بازی‌اش در ۱۷سالگی بود؛ همان زمان که به کیان پیوسته بود و در مقابل تیم پرقدرت شاهین بازی کرد. دو سال بعد به تیم ملی دعوت شد و مسیر موفقیت را ادامه داد تا کاپیتانی در تیم ملی ایران. در کارنامه‌اش حضور در تیم‌های تاج (استقلال) و پاس به چشم می‌خورد و مدت کوتاهی نیز برای پرسپولیس به میدان رفت. علاقه‌مندان به فوتبال ایران، نام او را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین چهره‌های تاریخ فوتبال کشور به ذهن سپرده‌اند؛ بازیکنی که می‌توانست در همه پست‌ها بازی کند و هیچ‌کس مثل او زکورد دریافت سه جام ملت‌های آسیا را در کارنامه‌اش ندارد. پرویز قلیچ‌خانی ۶۶ بازی ملی به همراه ۱۴ گل ملی در کارنامه دارد که تا قبل از انقلاب دومین بازیکن از لحاظ تعداد بازی ملی بعد از علی پروین بوده است. او همراه تاج یا همان استقلال فعلی، در سال ۱۹۷۰ قهرمان جام باشگاه‌های آسیا شد و در سال‌های ۴۴ و ۵۱، عنوان مرد سال فوتبال ایران را کسب کرد. قلیچ‌خانی تقریباً در تمام تیم‌های بزرگ فوتبال ایران در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ به میدان رفت.

البته زندگی او همراه با حاشیه‌هایی نیز بود؛ از تیم ملی خط‌خورد و به دلیل فعالیت‌های سیاسی حتی مجبور شد در گفت‌وگویی تلویزیونی عذرخواهی کند. او بعد از پیروزی انقلاب اعلام کرد این عذرخواهی به خاطر فشارهای ساواک بوده است. به هر حال، او با آمدن حشمت مهاجرانی دیگر به تیم ملی راه پیدا نکرد؛ هرچند این مربی مدعی شد او را به تیم دعوت کرده، اما خود قلیچ‌خانی از حضور در تیم و رفتن به جام جهانی خودداری کرده است. آذر سال ۱۴۰۴ بود که در برنامه‌ای جهانگیر کوثری پرسید چرا اجازه ورود پرویز قلیچ‌خانی به ایران داده نمی‌شود؟ براساس گزارش روزنامه خبر ورزشی، این بازیکن پیش‌کسوت تاج (استقلال) و مجری کارشناس فوتبال بار دیگر و در زمان برگزاری یکی از جشن‌های باشگاه استقلال، به‌عنوان سخنران مراسم پرسش خود را مطرح کرد و بیکر بازگشت پرویز قلیچ‌خانی به ایران شد. این موضع البته در سال ۱۴۰۰ هم یک بار دیگر اعلام شده بود. در آن زمان رضا صالحی‌امیری، رئیس کمیته ملی المپیک بود که ساخت تندیس پرویز قلیچ‌خانی را به کانون مربیان پیشنهاد و همچنین خبر از تماسش با او داده بود. طبق گزارش رسانه‌ها، صالحی‌امیری در آن زمان به کانون مربیان اعلام کرده بود حتی با پرویز قلیچ‌خانی برای بازگشت او به ایران تماس گرفته و از این پیش‌کسوت فوتبال دعوت کرده تا به کشور بازگردد. در همان زمان‌ها بود که دختر پرویز قلیچ‌خانی تأکید کرد بهتر است پدرش روند درمانی خود را داخل خاک فرانسه طی کند و با بازگشت او به ایران مخالفت کرد.

پرویز قلیچ‌خانی در چند مقطع در دوران سالمندی در آسایشگاه بستری شد. قلیچ‌خانی به دلیل ابتلا به بیماری سرطان معده چندین عمل جراحی انجام داد و در یک بیمارستان مجهز که برای مراقبت پزشکی از بیماران سالمند ساخته شده، اقامت داشت و در همین مرکز اقامتی-درمانی تحت نظر و مداوای پزشکان قرار داشت. سال گذشته خبرهایی هم درباره ابتلای او به آلزایمر منتشر شده بود. قلیچ‌خانی چهار دهه دور از وطن زندگی کرد و درگذشت. یاد و نامش گرامی.

فرصت‌ها و تهدیدهای سوپر ال نینو برای ایران

مهدی زارع

نجات باران‌های موسمی شده است. مدل‌ها نشان از مثبت‌شدن IOD مرداد ۱۴۰۵ عبور از آستانه مثبت ۰٫۴ درجه سانتی‌گراد می‌دهد. ال‌نینو اقیانوس آرام را گرم می‌کند، در حالی که IOD مثبت اقیانوس هند غربی را گرم می‌کند که با هم مانند دو مشعل روی آگاز جک عمل می‌کنند و مقادیر زیادی انرژی حرارتی را در جو به دام می‌اندازند. برای مناطقی که بین دو اقیانوس قرار دارند -مانند اندونزی، مالزی و استرالیا- اثرات به‌شدت تشدید می‌شود. هم ال‌نینو و هم IOD مثبت به طور فعال بارندگی را در این مناطق کاهش می‌دهد. در سال ۲۰۲۶، این اثر ترکیبی به‌شدت خطر خشک‌سالی طولانی‌مدت و آتش‌سوزی‌های ویرانگر در زمین‌های تورب‌خیز یا بوته‌زارها را افزایش می‌دهد. چرخند یا سیکلون -پهنه‌ای از هوای کم‌فشار و تقریباً دایره‌ای شکل با قطر صدها کیلومتر ناشی از بارندگی‌های موسمی برای هند و بخش‌هایی از جنوب شرق آسیا- ممکن است حثتی شود. از نظر تاریخی، یک ال‌نینوی قوی برای بارندگی‌های موسمی هند فاجعه‌بار است. سیگنال رطوبت قوی IOD مثبت با گرم‌کردن غرب اقیانوس هند، رطوبت و تشکیل توفان را افزایش می‌دهد. این سیگنال رطوبت را به منطقه پمپ می‌کند و بادهای موسمی را از فرورپاشی کامل نجات می‌دهد.

ال‌نینو شهرت خود را به عنوان یک عامل مخرب مونسون به دست آورده است. بین سال‌های ۱۹۵۱ تا ۲۰۲۲، تقریباً ۶۰ درصد از سال‌های ال‌نینو شاهد بارندگی کمتر از حد متوسط در هند و خشک‌سالی‌های بزرگ بوده است. البته از ۱۷ رویداد مهم در دهه‌های اخیر، حداقل پنج مورد بارندگی نرمال یا بالاتر از حد نرمال داشته‌اند. ال‌نینوی قدرتمند سال‌های ۱۹۹۷-۱۹۹۸ فاجعه

سی‌ویکمین جشنواره فرهنگی ورزشی عشایر آذربایجان شرقی با هدف پاسداشت آیین‌های بومی و گرامیداشت یاد شهدای جنگ رمضان و با حضور حدود ۴۰۰ شرکت‌کننده در رشته‌های مختلف ورزشی از جمله اسب‌سواری، دوومیدانی، طناب‌کشی و تیروکمان سنتی، در دو بخش آقایان و بانوان در فلاق هاراند، از توابع روستای نجف‌ترک‌ه در بخش آب‌ش‌احمد شهرستان سنندج، برگزار شد. عکس: علی حامد قحودوست، ایرنا

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com

فرصت‌ها و تهدیدهای سوپر ال نینو برای ایران

بار بود ولی یک IOD مثبت قوی به هند کمک کرد بارندگی بالاتر از حد متوسط داشته باشد. تا اوایل سال ۲۰۲۷ -زمستان ۱۴۰۵- خاورمیانه و ایران احتمالاً در اوج یک رویداد آب و هوایی دوگانه اقیانوسی خواهند بود. احتمال ۹۶ درصد وجود دارد که ال‌نینو ادامه یابد و احتمالاً دوقطبی اقیانوس هند (IOD) در فاز مثبت خود معمولاً منطقه را از حالت خشک معمول خود به چرخه‌ای از رویدادهای شدید، البته نامنظم، «مرطوب» تغییر می‌دهد. سوگیری «مرطوب» برخلاف بیشتر نقاط جهان که ال‌نینو باعث خشک‌سالی می‌شود، این پدیده اثر مرطوب نامتقارنی بر خاورمیانه دارد، به‌ویژه در فصل خنک آبان-اردیبهشت اثر «مکین» جوی غالب می‌شود. یک سوپر ال‌نینو معمولاً جریان جت نیمه‌گرمسیری را به سمت جنوب می‌کشد و مسیرهای توفان مدیترانه‌ای را مستقیم‌تر به فراز سوریه، عراق و ایران می‌آورد. انتظار بارندگی بالاتر از حد متوسط در سراسر شبه‌جزیره عربستان، عراق و نیمه جنوبی ایران وجود دارد.

سیل در مقابل تغذیه مجدد در ایران، در ترکیب یک سوپر ال‌نینو و IOD مثبت اغلب نماد اصلی «سال‌های مرطوب» در محدوده است. از آنجا که باران اغلب به صورت «رودخانه‌های جوی» می‌آید و نه نم‌نم باران‌های مداوم، خاک خشک و زمین‌های کوهستانی غرب و جنوب غربی ایران در منطقه زاگرس با خطر قابل توجهی از سیل ناگهانی فاجعه‌بار در زمستان ۱۴۰۵ روبه‌رو خواهند شد.

در ارتفاعات بالاتر در البرز و زاگرس بارش برف سنگین قابل انتظار است که برای تغذیه مجدد سفره‌های آب تخلیه‌شده و پرکردن مخازنی مانند حوضه دریاچه ارومیه بسیار مهم است. شمال شرقی ایران -خراسان- گاهی اوقات در سال‌های ال‌نینو خنثی یا حتی کمی خشک‌تر می‌ماند، زیرا مسیرهای رطوبت اغلب از گوشه بالایی فلات عبور می‌کنند. سوپر ال‌نینو احتمالاً دمای زمستان را در خاورمیانه ۱.۵ تا دو درجه سانتی‌گراد بالاتر از حد نرمال افزایش خواهد داد که به‌جای برف در مناطق با ارتفاع متوسط، شاهد بارندگی‌های شدید باشیم و منجر به رواناب سریع‌تر و ذخیره آب کمتر در درازمدت به شکل یخ-برف شود.

یادداشت

جنگ وگرانی‌ها

علی شعبانی

الف- جنگ در سرشت طبیعت جاری است؛ موازنه و حیات می‌آفریند. ملاصدرا گفته اگر تضاد نباشد، فیض از منبع آن قطع می‌شود. جنگ به مفهوم سیاست و سیاسی آن، در ذات هستی است. هستی شبکه دوتایی‌های متضاد است. برتراند راسل از سه جنگ دائمی انسان سخن گفته است: جنگ انسان با طبیعت؛ جنگ انسان با انسان؛ و جنگ انسان با نفس.

ب- با لحاظ عقل و خرد انسانی، نمی‌توان گفت جنگ اجتناب‌ناپذیر است. اما تفاوت درک و منافع، سبب جنگ‌های پربزان و ویرانگر برای بشر بوده است. جنگ برای حفظ عزت، زندگی و رفح فقه ضروری است. قسزاق: «و قاتلوهم حتی لاتکون فتنه». رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران: «جنگ، جنگ است و عزت و شرف ما در گرو همین مبارزات است.»

ج- تئوری بازدارندگی می‌گوید باید قدرت، اقتدار، آمادگی و تجهیزات داشت تا دشمنان جرئت حمله به ما را نداشته باشند. قرآن: «و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل ترهون به عدوالله و عدوکم». اما قدرت و سلاح به‌تنهایی بازدارندگی ایجاد نمی‌کند. انسجام مردم در دفاع از منافع ملی، سرزمین، منزلت و ارزش‌های جمعی، مؤثرترین سلاح در بحث بازدارندگی است. جنگ و دفاع، مسئولیت ملی است. نبرد در میدان برای همه میسر نیست اما دفاع به تناسب توان و به شکل مقتضی، وظیفه ملی، مهیئی، دانستی و دینی یکایک ملت است.

د- گرانی برای مردم کم‌رشدکن شده است. رئیس‌جمهور خطاب به مردم: از گرانی‌ها مطلع‌م. صمصامی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، گفته است بیش از ۸۰ الی ۸۵ درصد این گرانی‌هایی که الان شاهدش هستیم ربطی به جنگ ندارد و ناشی از سیاست‌های غلط ارزی است.

میرزایی، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس: «گرانی‌ها نامردی در حق مردم است». گرچه دولت و مجلس جداگانه به بررسی مسئله گرانی‌ها پرداختند، دادگستری اخطارهای جدی نسبت به گرانی داد اما تصمیمات اعلام‌شده تاکنون مشکلی از مردم حل نکرده است. قیمت‌ها حتی در مورد کالاهای اساسی از صد تا ۱۵۰ درصد افزایش یافته‌اند.

و- پیروزی نهایی ما در جنگ با آمریکا و اسرائیل، در گرو اطمینان از حفظ آرامش و انسجام ملی است. گرانی‌های بی‌نشاطه و فرصت‌طلبانه، خنجر از پشت به جبهه خودی است. گرانی‌ها می‌تواند انسجام ملی را به گسست تبدیل کند و موجب نابسامانی و آشفتگی اجتماعی شود. افتخارآفرینی میدان و خیابان را که شگفتی جهانیان شده و رکورد بی‌سابقه‌ای در تاریخ دفاع ملت‌ها و استراتژی‌های نظامی-دفاعی به نمایش گذاشته، بر باد دهد. جنگ، کشور را قدرتمندتر کرد و موقعیت ایران را در زمره ابرقدرت‌ها در نظم نوین جهانی نشاناد اما غفلت از بحران گرانی‌ها، می‌تواند سبب آسیب به کشور شود.

ز- از نگاه برخی صاحب‌نظران، جامعه ایران، جامعه کوتاه‌مدت است. در جوامع کوتاه‌مدت، افراد به رسیدن به اهداف در کمترین زمان می‌اندیشند و در پی فرصت‌ها برای طی یک‌شبه راه صدساله‌اند. نتایج برخی پژوهش‌ها می‌گوید ۸۷ درصد مردم هدف و رؤیایی ندارند. از این‌ نظر، ثبات اجتماعی و برنامه‌ریزی بلندمدت برای رسیدن به اهداف کمتر مشاهده می‌شود. نگرش سیستمی در جامعه حاکم نیست و هرکس فقط به اهداف و امیال فردی‌اش توجه دارد. نگرش فرصت‌طلبانه، خانه خود را آباد و خانه دیگران و خانه جمعی را ویران می‌کند. از سوی دیگر، ۸۰ درصد اقتصاد دست دولت است و دولت مسئولیت سیاست‌گذاری، ساماندهی و نظارت را برعهده دارد. در شرایط حساس جنگی، دولت باید با اقتدار و قاطعیت در سیاست‌گذاری، کنترل و نظارت بر قیمت‌ها و برخورد قاطع با گران‌فروشان و مسببان گرانی‌های غیرقانونی و خلاف مصالح اجتماع اقدام کند. بازار ایران همواره پشتوانه ملت و پیشران تحقق تحولات اجتماعی بوده است. همکاری دولت و بازار می‌تواند نابسامانی بازار و بحران گرانی‌ها را حل کند.

ح- گران‌فروشی، اخلاص در بازار، احتیاج و سوااستفاده از شرایط و هر رفتاری که در وفاق ملی و بسجج همگانی در دفاع از کشور اختلال ایجاد کند، مصداق خیانت به مردم و بازی در جبهه آمریکا و اسرائیل است. با خائنین باید طبق قانون خیانت در زمان جنگ برخورد شود.

۹۰ نفر

هرم بزرگ جیزه که با نام هرم خوفو نیز شناخته می‌شود، بیش از چهارهزارو ۶۰۰ سال در مصر پابرجا مانده و فقط حدود ۱۰ متر از ارتفاع اولیه خود را از دست داده است. یکی از عوامل مهمی که این الگوی معمول را تغییر می‌دهد، وجود مجموعه‌ای از اتاقک‌ها به نام «اتاقک‌های کاهش فشار» است که در حدود ۶۱ متر بالاتر از «اتاق شاه» قرار دارند. این اتاقک‌ها در بالای محل دفن فرعون خوفو ساخته شده‌اند و هدف اصلی آنها کاهش فشار ناشی از وزن سنگ‌های عظیم بالای اتاق دفن بوده است. از طرفی طبق تحقیقات، فرائکس ارتعاشات در سراسر هرم تقریباً یکنواخت است.

نخستین موضع‌نامه انجمن تجارت الکترونیک منتشر شد:

«مسئولیت حقوقی پلتفرم‌ها در قبال محتوای کاربران»

قانون چه می‌گوید؟

براساس تحلیل حقوقی ارائه‌شده در این سند، قانون جرائم رایانه‌ای ایران مسئولیت پلتفرم‌ها را بر مبنای «تعهد مبتنی بر اطلاع و اقدام» قرار داده است، نه «تعهد به نظارت عمومی و مستمر». به بیان دیگر، پلتفرم‌ها تکلیفی به پایش پیشینی و دائمی محتوای میلیون‌ها کاربر ندارند و مسئولیت آنها صرفاً پس از «علم واقعی» و «دریافت دستور قانونی از مراجع ذی‌صلاح» آغاز می‌شود.
تحلیل بار ماتئورینگ دائمی به‌صراحت با اصول ۲۳، ۲۵، ۳۷ و قانون اساسی درباره آزادی بیان، حریم خصوصی، ممنوعیت تجسس و اصل برائت در تناقض است. بررسی قوانین موجود، به‌ویژه ماده ۲۳ قانون جرائم رایانه‌ای، نشان می‌دهد قانون‌گذار مدل «اطلاع و اقدام» (Notice & Action) را مدنظر قرار داده است؛ به این معنا که مسئولیت پلتفرم زمانی فعال می‌شود که پس از اطلاع رسمی از وجود محتوای غیرقانونی، از انجام اقدامات لازم خودداری کند. بر همین اساس، تفسیر این مقررات به شکلی که مبنایی برای الزام پلتفرم برای پایش دائمی، پیشینی و فراگیر محتوای کاربران، با ظاهر قانون، فلسفه تنظیم‌گری پلتفرم‌ها و اصول حقوق اساسی از‌جمله حفظ حریم خصوصی و آزادی بیان سازگار نیست.

شش پیشنهاد راهبردی انجمن برای اصلاح نظام تنظیم‌گری

انجمن تجارت الکترونیک برای حل چالش مطرح‌شده، شش اصل عملیاتی زیر را ارائه و به تفصیل در مورد آنها توضیح داده است:

- تفکیک نقش پلتفرم واسط از ناشر محتوا
- پذیرش و پیاده‌سازی استاندارد «بندرگاه امن» (اقدامات رافع مسئولیت Safe Harbor)
- توجه مضاعف بر اصل شخصی‌بودن مسئولیت کیفری
- حرکت به سمت نظام خودتنظیم‌گری (Self-regulation) و تنظیم‌گری مشارکتی (Co-regulation)
- ایجاد نهاده‌ا و شعب تخصصی قضائی
- تنظیم‌گری توسعه‌محور

در پایان این موضع‌نامه، انجمن تجارت الکترونیک تهران صراحتاً اعلام می‌دارد که توسعه‌ه پایدار اقتصاد دیجیتال، حفظ رقابت، جذب سرمایه‌گذاری و افزایش اعتماد عمومی تنها در صورتی امکان‌پذیر خواهد بود که چارچوب‌های حقوقی و تنظیم‌گری کشور بر پایه شفافیت، تناسب، پیش‌بینی‌پذیری، مشارکت ذی‌نفعان و حمایت هم‌زمان از حقوق کاربران و نوآوری استوار شود.

چون وانگ، میلیاردر حوزه ارزهای دیجیتال، برای فرماندهی

اولین پرواز بین‌سیاره‌ای انسان انتخاب شده است. وانگ از طریق یکی از اولین و موفق‌ترین استخراج‌های بیت‌کوین در چین، ثروت خود را به دست آورده است. او همچنین در مأموریت فریم ۲ شرکت اسپیس‌ایکس در ماه آوریل سال ۲۰۲۵ حضور داشت و برای تأمین مالی آن به عنوان رهبر مأموریت. بودجه به دست آورده بود. سفر به مریخ تا دو سال طول خواهد کشید و مشخص نیست چه کسی همراه او خواهد بود. در هر صورت، اینکه یک میلیاردر بتواند خود را عمداً به فاصله حدود ۲۲۰ میلیون کیلومتری از زمین پرتاب کند، واکنش‌هایی به همراه داشته است.